

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

Кучер А.І., здобувач вищої освіти гр. МЕН 2/1

Миколаївський національний аграрний університет

Світові екологічні катаклізми стали невід'ємною ознакою існування людства. Тому цілком логічно, що серед завдань розвитку української освіти визначено формування безпечного освітнього середовища, екологізації освіти задля захисту та збереження навколишнього середовища, шляхом довершення освітнього змісту найважливішими екологічними аспектами та відтворювання нового світосприйняття у студентів та школярів.

Найістотнішим недоліком традиційної системи освіти є те, що під час вивчення природничих дисциплін, загальні закони природи зазвичай не виступають у ролі наскрізних принципів обґрунтування знань, у результаті чого в учнів формується інтелект на репродуктивному рівні (виконання будь-яких завдань за зразком або за інструкцією). Це призводить до невміння самостійно приймати своєчасні рішення, які можуть вплинути на хід історії. За цих причин гальмується формування екологічного мислення (дбайливого ставлення до природи, екологічної культури і екологічної свідомості) [1].

Метою екологізації освіти є створення нового світорозуміння і нового підходу до діяльності, який заснований на формуванні ноосферно-гуманітарних і екологічних цінностей. Процес екологізації навчальних дисциплін, що вивчаються у вищих навчальних закладах, стосується як навчальної, так і позанавчальної діяльності студентів, що вибудовується на принципах цілісності, єдності і наступності всіх ланок. Цей процес обумовлений не лише кризовим станом навколишнього середовища, але й можливістю утвердження у свідомості молоді нового гуманістичного світогляду, що охоплює систему соціальних цінностей, норм і способів взаємодії з довкіллям і людьми.

Головними цілями екологізації є:

- оптимізація умов життєдіяльності людства шляхом збереження і поліпшення властивостей природного середовища;
- застосування безвідходних технологій і замкнуті цикли ресурсоспоживання;
- раціональне використання природних ресурсів, яке забезпечує їх охорону, відновлення і розширене відтворення;
- захист і збереження генофонду рослинного та тваринного світу.

У розробці засад екологізації освітнього процесу української школи майбутнього слід дотримуватись досвіду розвинутих країни Європи. Зокрема, екологізація шкільної освіти ФРН (Федеративної республіки Німеччини) стосується не лише всіх шкільних програм і підручників, але й усього шкільного життя, коли школа розглядається як „екогосподарство”, полігон для впровадження екологічного знання; освіта набуває не цільового, а більше процесуального характеру: від формування самостійності учня, його самовизначення стосовно до природи до набуття відповідних конкретних навичок. Екологічна освіта стає основою громадянського виховання, де велика увага приділяється екологізації прикладних шкільних дисциплін. Таким чином, школа розглядається як своєрідне господарство, що витрачає природні ресурси, споживає енергію, продукти, послуги, продукує відходи тощо. Безпосередньо у навчальному процесі запроваджена чітка орієнтація на підготовку учнів до вирішення конкретних локальних завдань.

Умови успішної екологізації навчально-виховного процесу виділяють такі:

- залучення усіх суб'єктів – вчителів, учнів, батьків;
- доповнення освітнього змісту основними екологічними аспектами та впровадження окремого курсу;
- інформаційно-мотиваційну насиченість, емоційно-рефлексійний характер і практичну спрямованість педагогічних технік і методик [2].

Отже, екологізація освітнього простору відбувається як цілісний педагогічний процес, який спрямовується на гармонійний і різнобічний

розвиток особистості, на формування в неї цілісної картини світу. Він передбачає реалізацію напрямів та етапів виховної роботи на всіх освітніх рівнях, охоплює всі сфери життєдіяльності дітей і учнівської молоді та також здійснюється в усіх соціальних інститутах, у навчальній та позанавчальній діяльності.

Список використаних джерел

1. Екологізація навчального процесу. Електронний ресурс [https://golubteacher.pp.ua/kolegam/vihovna-robota/problemi-ekologizatsiyi-navchalnogo-protsesu.html]
2. Екологізація освітнього простору сучасної загальноосвітньої школи. Електронний ресурс [https://dea.edu.ua/img/source/Doc/book%2010.01.17%202.pdf]

Науковий керівник канд. екон. наук, ст. викл. Коваленко Г.В.